

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1617208332
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1617208332.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a JUDr. Michaely Královej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti V.: O., nar. XX.XX.XXXX, a R. nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, 901 01 Malacky, deti rodičov: matky - C. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. č. XXX/XX, XXX XX C., a otca - W.. C. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. č. XXX/XX, XXX XX C., zastúpeného JUDr. Janou Hreňovou, advokátkou so sídlom Krížna 14, 811 07 Bratislava, v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky a otca proti rozhodnutiu Okresného súdu Malacky č.k. 8P/264/2017-15 zo dňa 29.09.2017, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa m e n í tak, že otec je na čas do právoplatného skončenia konania o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Malacky sp. zn. 8P/251/2017 predbežne oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi V. O., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. 29.XX.XXXX, každý párný kalendárny týždeň v roku v sobotu a v nedeľu v čase od 09.00 hod. do 18.00 hod. a každý kalendárny týždeň v roku v stredu v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. tak, že si maloleté deti preberie a odovzdá v mieste bydliska matky.

Vo zvyšnej napadnutej časti sa uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením na čas do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva rodičov maloletých detí vedeného na Okresnom súde Malacky pod č. 8P/251/2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletými deťmi V. O., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX, každý párný kalendárny týždeň v roku od soboty od 10,00 hod. do nedele do 17,00 hod., a každý nepárný kalendárny týždeň v roku od stredy od 18,00 hod., do štvrtka do 18,00 hod., matke uložil povinnosť maloleté deti na stretnutie s otcom pripraviť a v určený čas ich odovzdať, za miesto preberania a odovzdávania maloletých detí určil miesto bydliska maloletých detí. Vo zvyšku návrh otca zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie zdôvodnil tak, že vychádzajúc z návrhu otca a z obsahu spisov Okresného súdu Malacky sp. zn. 8P/257/2017, 8P/265/2017 a 8P/284/2017, dospel k záveru o čiastočnom splnení podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia v otcom požadovanom smere. Konštatoval, že rodičia maloletých detí od 02.05.2017 nežijú v spoločnej domácnosti, z ktorej sa otec odsťahoval. Poukázal na rozporné tvrdenia rodičov a síce, že otec maloleté deti navštevuje, avšak podľa tvrdení matky väčšinu času trávi so susedom pri požívaní alkoholických nápojov, matka tiež tvrdí, že maloleté deti sa otca, ktorého správanie je nevyspytateľné boja. Uviedol, že rodičia vzniknutú situáciu neriešili, resp. nepožiadali o pomoc príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ich názory na ich manželstvo a situáciu po odchode otca zo spoločnej domácnosti sú diametrálne odlišné - rodičia jeden

druhého obviňujú zo zhoršenia situácie a z toho, že vzťah medzi otcom a deťmi je narušený. Súd prvej inštancie pri posudzovaní návrhu otca vychádzal zo skutočnosti, že rodičia sa v otázke stretávania sa otca s maloletými deťmi nevedia zhodnúť, ich tvrdenia sú rozporné. Za zrejmé považoval, že matka začala správanie sa otca k maloletým deťom negovať až po tom, čo zistila neveru otca, z čoho súd prvej inštancie vyvodil záver, že manželia - rodičia nevedia spracovať svoj konflikt, ktorý prenášajú do vzťahu k deťom. Mal za to, že matka obmedzuje kontakt otca s maloletými deťmi a pokiaľ tvrdí, že deti sa otca boja, je treba vyhodnotiť, či nejde iba o dôsledok správania sa oboch rodičov voči sebe navzájom. Rodičom na vedomie dal, že akékoľvek nevhodné správanie sa jedného voči druhému silne vplýva na maloleté deti a môže spôsobiť nezvratné zmeny v prežívaní a správaní sa maloletých detí. Poukázal na právo maloletých detí na zachovanie rovnocenného kontaktu s rodičom, s ktorým nežijú v spoločnej domácnosti. Za záujem maloletých detí považoval, aby ich stretávanie sa s otcom prebehlo v kludnom, pokojnom prostredí, bez akýchkoľvek rušivých vplyvov alebo napätia medzi rodičmi, preto nepovažoval prítomnosť matky pri realizácii styku za potrebnú. Návrhu otca nevyhovelo v celom rozsahu, poukazujúc na účel neodkladného opatrenia a potrebu vykonania potrebného dokazovania vo veci samej. Styk otca s maloletými deťmi upravil v nevyhnutnej miere, tak aby kontakt otca s maloletými deťmi zostal zachovaný, aby mal otec dostatok priestoru na výchovný vplyv na maloleté deti a súčasne, aby sa nenarušila stabilita výchovného prostredia maloletých detí a jedného stabilného zázemia s istotou starostlivosti matky. Súd prvej inštancie záverom uviedol, že predmetné rozhodnutie má len predbežnú, dočasnú povahu a neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, s tým že o konečnej úprave pomerov rodičov k ich maloletým deťom rozhodne po vykonaní potrebného dokazovania. Vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2 pís. d), § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) a článku 18 ods. 1, 2, 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie matka maloletých detí, ktorá žiadala uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť, maloleté deti zveriť do jej osobnej starostlivosti a styk otca s maloletými deťmi upraviť každý párný kalendárny týždeň v sobotu od 08.00 hod do 18.00 hod a každý nepárny kalendárny týždeň vo štvrtok od 16.00 hod od 20.00 hod. Poukázala na nevhodné správanie sa otca k nej za prítomnosti maloletých detí, ako aj k maloletým deťom. Uviedla, že otec býva mrzutý, s maloletými deťmi komunikuje prostredníctvom príkazov a zákazov, vo vypätých situáciách často na maloleté deti kričí, stretnutia s nimi si vynucuje a svoje správanie neovláda. Maloleté deti odmietajú prespávať v jeho novej domácnosti a stretávať sa s jeho priateľkou. Otec nerešpektuje odporúčania psychologičky, ktorú spoločne navštívili a ktorá aktuálne odporúča rešpektovať názor maloletých detí a stretávanie sa detí s jeho priateľkou vylúčiť, na ktorom však otec trvá. Spochybnila starostlivosť otca o maloleté deti, najmä z dôvodu podozrenia z častého popíjania alkoholu aj počas dňa.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne odvolanie aj otec, ktorý odvolaciemu súdu navrhol uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť v časti úpravy počas každého párneho týždňa v roku od štvrtka od 18.00 hod do nedele do 17.00 hod.. Vyhodnotenie nevyhnutnosti dočasnej úpravy pomerov súdom prvej inštancie považoval za správne, avšak za potrebnú považuje ním navrhovanú úpravu pomerov, aby mal možnosť aspoň čiastočne vyvažovať negatívne hodnotenia matky smerujúce voči jeho osobe. Tvrdil, že matka maloleté deti hrubo manipuluje v jeho neprospech, čo môže mať za následok nepriaznivý vplyv na ich vzájomné vzťahy, ale aj na zdravý psychický vývoj maloletých detí. Uviedol, že sa nesnažil a ani nesnaží stavať svoje záujmy nad záujmami maloletých detí, ale rozsah dočasnej úpravy styku mu nedáva dostatočný priestor na to, aby mohol reparaovať svoj vzťah s maloletými deťmi a výchovne vplývať na maloleté deti. Rovnako sa nebráni tomu, aby k riešeniu jeho konfliktu s matkou došlo prostredníctvom mediátora alebo psychológa. Poukázal na negatívne ovplyvňovanie maloletých detí matkou, keď sa opakujú situácie v ktorých je konfrontovaný s názormi maloletých detí na jeho osobu, ktoré priamo kopírujú vyjadrenia matky.

5. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca nesúhlasila s jeho tvrdením o tom, že by maloleté deti manipulovala alebo navádzala k tomu, aby na otca negatívne reagovali. Podľa jej názoru, otec pristupuje k deťom neprímeraným spôsobom, vyvoláva v nich pochybnosti o svojej láske k nim a niekedy aj strach. Uviedla, že deti boli častými svedkami ich hádok a neprímeraného správania sa otca k nej, tieto situácie videli, počuli a vnímali ich. Poukázala na to, že otec sa detí nepýta, akoby chceli tráviť čas s ním a napriek odporúčaniam psychologičky, aby deti aktuálne nezoznamoval s novou priateľkou tak otec urobil. Maloletým deťom sa vyhráža, že ak s ním nepôjdu, zavolá na ňu polícia a ich maminka pôjde do basy. Uviedla, že sa pre deti snaží vytvoriť po odchode otca zo spoločnej domácnosti pokojné a bezpečné zázemie. Otec však do domu prichádza často krát neohlásene, nahnevany, alebo

sa nahnevá počas komunikácie s deťmi. Vyjadrila názor, že pokiaľ by maloleté deti cítili z otca lásku a ochotu pomáhať, nie je možné ich nijako manipulovať. Maloleté deti sa však otca boja pre jeho správanie, krik a časté vyhrážky. Má za to, že v záujme maloletých detí by bolo, aby sa otec poradil s detskou psychologičkou, ako danú situáciu riešiť a zlepšiť svoj vzťah k maloletým deťom, namiesto hádzania viny za súčasnú situáciu iba na ňu.

6. Otec prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky žiadal vyhovieť jeho odvolaniu. Uviedol, že matka začal jeho správanie sa k maloletým deťom negovať po tom, čo zistila jeho neveru, má snahu jeho správanie bezdôvodne kriminalizovať, očierňovať ho a obviňovať z rôznych vecí. Namietal skutočnosti uvádzané matkou, ktoré sa mali odohrať pri styku s maloletými deťmi, ako aj to, že by svoje deti ohrozoval tým, že by požíval alkoholické nápoje. Uviedol, že situácia sa po nariadení neodkladného opatrenia nestabilizovala, práve naopak, deti sním nekomunikujú, na jeho otázky starší odpovedá, že im rozbil rodinu, maloleté deti s ním odmietajú odísť. Deti sa podľa jeho názoru správajú neprirodzene, strnulo, a snažia sa smerom k nemu neprejavovať akúkoľvek reakciu či záujem. Dôvodom správania sa detí k nemu je podľa jeho názoru vplyv matky, bez prítomnosti ktorej sú deti uvoľnené a reagujú bezprostredne. Mal za to, že nie je dobré ich vzájomný konflikt prenášať na maloleté deti, ktorým je potrebné vhodným spôsobom vysvetliť čo sa momentálne v ich rodine deje. Aj napriek takejto nepriaznivej situácii medzi účastníkmi konania má za to, že v záujme maloletých detí je, aby sa s nimi stýkal nerušene a často.

7. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniam rodičov svoje stanovisko nevyslovil, vo svojom písomnom vyjadrení poukázal na vykonaný pohovor s maloletými deťmi, vykonaný v ich domácom prostredí a bez prítomnosti rodičov dňa 19.10.2017. Uviedol, že maloletý O. ktorý navštevuje 5 ročník základnej školy pri pohovore uviedol, že je na otca preto, že od nich odišiel trochu nahnevaný, chce radšej bezpečie pri matke. Maloletý tiež uviedol, že má z otca strach, keď mu otec 3 krát vrazil päťou do tváre za to, že nechcel byť s jeho kamarátkou. Tiež mu prekáža, že si ch otec nahráva a prenasleduje ich. S otcom sa chce stretávať len za prítomnosti matky, otec je podľa neho agresívny, stále sa obhajuje, tlačí na nich a núti ich tráviť čas s jeho priateľkou. Tiež uviedol, že odmieta u otca prespávať a vyjadril sklamanie z celkovej situácie, no najmä z odchodu otca od nich. Maloletý R. pohovor odmietal a rozplakal sa.

8. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky a stanovisku kolízneho opatrovníka uviedol, že vyjadrenia maloletých detí sú pre neho absolútne nepochopiteľné. Zdôraznil, že pred tým ako odišiel zo spoločnej domácnosti sa o synov riadne staral, vodil ich do školy a škôlky, na krúžky, učil sa s nimi. Nikdy svojim deťom neublížil. Je podľa neho pochopiteľné, že sa straší syn cíti byť nahnevaný, ale nikdy mu nedal dôvod na to aby sa ho bál. Nenúti maloleté deti, aby sa stretávali s jeho priateľkou, keď s ňou deti zoznámil mal v úmysle, aby si na ňu vytvorili vlastný názor a mali s ňou osobnú skúsenosť. Nie je podľa neho v poriadku aby sa matka o jeho novej partnerke vyjadrovala dehonestujúco pre deťmi a vytvorila umelo podporovaný blok. Trvá na svojom stanovisku, že deti sú za posledné mesiace pod jednoznačným vplyvom matky a jej negatívnych názoroch na neho a jeho novú partnerku. Uviedol, že matka deti na styk detí riadne nepripravuje, tiež odmietla chodiť s ním na spoločné sedenia k psychologičke na ÚPSVaR, s ktorou on komunikuje naďalej.

9. Odvolací súd preskúmal vec v napadnutej časti, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej C.m.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“) a dospel k záveru, že odvolaniu matky maloletých detí je potrebné čiastočne vyhovieť, odvolanie otca dôvodné nie je.

10. Odvolací súd pripomína, že každé neodkladné opatrenie musí vždy vychádzať z pomerov a okolností existujúcich v čase rozhodovania. Základnou podmienkou uplatnenia tohto procesného inštitútu je preukázanie potreby neodkladného zásahu súdu do pomerov účastníkov. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 C.m.p.) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Prvoradou a zásadnou úlohou súdu vo všetkých konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloletých je ochrana oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, ktorá vždy nemusí byť v súlade s vôľou jeho rodičov. Inštitút neodkladného opatrenia je procesným nástrojom zabezpečenia tejto ochrany. Súd musí zabrániť zneužitiu tohto svojím významom osobitného

procesného inštitútu presadzovaním osobných zámerov rodičov, riešením ich vzťahových problémov a dosiahnutím výhodnejšieho postavenia jedného z rodičov v meritórnom konaní.

11. V danej prejednávanej veci odvolací súd po vyhodnotení obsahu spisového materiálu, posúdenia tvrdených skutočností rodičov v ich odvolaniach a vyjadreniach, prihliadajúc na správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov v rodine a vykonania pohovoru s maloletými deťmi, dospel k záveru o potrebe zmeny rozsahu nariadenej dočasnej úpravy styku otca s maloletými deťmi. V prvom rade odvolací súd poukazuje na existujúci a pretrvávajúci manželský a z toho prameniacci rodičovský konflikt, ktorého súčasťou sa stali maloleté deti. V danom prípade ani jeden z rodičov nie je schopný na vzniknutú situáciu v rodine, zapríčinenú odchodom otca zo spoločnej domácnosti, nazerať z pohľadu maloletých detí, ochrániť ich a pomôcť im prekonať neistotu z rozpadu rodiny. Otec, ktorý od roku 2015 udržiava vzťah s inou ženou, ktorý postupne prerástol do mimomanželského pomeru s jeho následným odsťahovaním sa zo spoločnej domácnosti v máji 2017, nemôže spravodlivo očakávať, že jeho manželka a maloleté deti sa okamžite a prirodzene prispôbia jeho novému životnému scenáru. Pokiaľ otec za vzniknutej situácie, ktorú sám spôsobil (dôvody manželského odcudzenia v tomto momente nie sú podstatné) neprispôbi svoje predstavy a očakávania maloletým deťom, nezačne im načúvať a za každých okolností ich trpezlivo ubezpečovať o svojej láske k nim, bez ich sponchybňovania či vyvolávania pocitu viny, si dôveru maloletých detí, ktorú tak veľmi v týchto chvíľach potrebujú nezíska. Otec pred tým, ako si svoj nový život usporiadal s novou partnerkou, v čase keď nemá usporiadané vzťahy vo svojej rodine s manželkou a s maloletými deťmi, nevie dnes pochopiť ich postoj, prameniacci zo straty istoty, ohrozenia a smútku z rozpadu rodiny. Pokiaľ vzťahy rodičov usporiadané nebudú, bude len veľmi obtiažné od maloletých detí očakávať akceptáciu vzniknutého chaosu, ktorý im nikto z rodičov doposiaľ úprimne nevysvetlil. Navyše otec za danej situácie trvá na tom, aby deti vo svojom živote rešpektovali prítomnosť jeho novej partnerky, ktorej sa prispôbuje a uprednostňuje ju tým, že nerešpektuje v tomto smere postoj maloletých detí a ich matky. Uvedené jasne vyplýva z vyjadreného názoru maloletého O. a z postoja R., ktorý sa pri pohovore na tému otec rozplakal. Na druhej strane je tiež potrebné uviesť, že matka v záujme ďalšieho zdravého vývoja maloletých detí bude musieť vzniknutú situáciu prijať a začať podporovať a pozitívne motivovať maloleté deti k otcovi, pretože ich negatívne prežívanie v tomto smere, veľmi nepriaznivo vplyva na ich zdravý psychický vývoj. Odvolací súd nepochybuje o úprimnej láske každého z rodičov k maloletým deťom a ani o schopnosti otca sa o deti osobne postarať, avšak v súčasnej situácii (kedy deti otca doslova odmietajú) je potrebné situáciu v rodine upokojiť. Pokiaľ rodičia nedokážu reflektovať na situáciu v rodine z pohľadu maloletých detí, bez presadzovania si vlastných predstáv a očakávaní, nebude existovať také súdne rozhodnutie, ktoré deťom zabezpečí vrátenie pocitu bezpečia a dôvery vo vlastných rodičov a bude schopné vrátiť ich do prežívania šťastného detstva. Dôvody uvedeného status quo a rozporné tvrdenia rodičov bude dokazovaním vo veci samej odstraňovať súd prvej inštancie. Vzhľadom na doposiaľ v konaní zisťovaný názor maloletých detí, rodičovské kompetencie oboch rodičov a v konečnom dôsledku nerealizáciu dočasne upraveného styku, sa javí ponechanie doterajšej úpravy styku otca s maloletými deťmi ako neefektívne, vedúce k eskalovaniu napätia v rodine, čo riešeniu situácie maloletých detí nenapomáha. Odvolací súd preto dospel k záveru o potrebe korekcie dočasne upraveného styku tak, aby v aktuálnom čase zodpovedal záujmom maloletých detí, v časových, pre maloleté deti bezpečných intervaloch. Odvolací súd nevyhovel odvolaciemu návrhu matky týkajúceho sa zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, keď matka aktuálne faktickú osobnú starostlivosť o maloleté deti vykonáva a otec túto rešpektuje. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považoval odvolanie matky za čiastočne dôvodné a odvolanie otca za nedôvodné, ktorému za danej skutkovej situácie nebolo možné vyhovieť.

12. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. a apeluje na obidvoch rodičov, aby pri výkone svojich rodičovských práv a povinností mali na zreteli záujem maloletých detí ako najvyšší princíp, rešpektovali v ich živote rolu druhého rodiča, správali sa voči sebe korektne a dodržiavali vzájomné dohody pri ich výchove.

13. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 C.m.p..

14. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).